

ΠΛΑΓΙΑ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΠΡΕΑΛΙΣΜΟΣ (του Γιάννη Ζήση)

Βρισκόμενοι μέσα σε αυτήν την μεγάλη εθνική, ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομική κρίση καλό θα ήταν να καταγράψουμε ότι υπάρχει και ένας πιθανός δρόμος διάλυσης τόσο του ευρώ όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει χαθεί η φλόγα του οράματος που είχε πυροδοτηθεί από τους Ντε Σαιντ Πιέρ, τον Ζαν Ζακ Ρουσσώ, τον Εμμανουήλ Καντ, ως την εποχή του Coudenhove-Καλλέργη και της Κοινωνίας των Εθνών, τον Μπριάν και τον Κέλλονγκς, ως τον Σουμάν και τον Μονέ και από εκείνους που επεδίωξαν μια κοινωνική Ευρώπη δίπλα από την Ε.Κ.Α.Χ. και από την Ε.Ο.Κ, στην λογική της «Ευρώπης των περιφερειών».

Το ενδιαφέρον -για τις χώρες που απαιτούν από την Ελλάδα μια δραστική συμμόρφωση- είναι ότι είναι αυτές που ήθελαν και επιδίωκαν τις αυξημένες δαπάνες μας, των οποίων οι εταιρίες τους «λάδωσαν» για την εξασφάλιση των παραγγελιών μας, των μεγάλων μας ανοιγμάτων μέσω των επιχορηγήσεων, των έργων των Ολυμπιακών Αγώνων και των αμυντικών δαπανών μας. Αυτά τα ήθελαν -και τα θέλουν- να λειτουργούν «εύρωστα» για να καλύπτουν τις δικές τους ανάγκες, ακόμη και στον ασφαλιστικό τομέα των γερασμένων εργασιακά πληθυσμών της Ευρώπης.

Ήθελαν επίσης την διαφθορά μας και γι' αυτό και δεν την αποκαλύπτουν πλήρως, παρότι το μπορούν. Εδώ ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα και ειλικρινής η κατάθεση του Ντανιέλ Κον-Μπετίτ. Ειλικρινής ακόμη στις υποψίες που διατύπωσε σχετικά με τα ανταλλάγματα του πακέτου διάσωσης.

Η αξία του ηθικού ρεαλισμού

Ερχόμαστε όμως στο τι μπορούμε ή τι πρέπει να κάνουμε πια εμείς. Καταρχήν, χρειαζόμαστε να συνδυάσουμε μια ευφυή πλάγια μέθοδο, όπως πχ και στην αντιμετώπιση της δύναμης της παραοικονομίας, ταυτόχρονα με μια ηθική σκέψη και μέθοδο.

Και βέβαια με αυτή την ευφυή, πλάγια και ηθική σκέψη θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε τα ζητήματα που αφορούν τις προσωπικότητες, την εσωτερική και την εξωτερική νομενκλατούρα που εμπλέκεται με την διαχείριση των δικών μας ζητημάτων. Όλοι οι «ειδικοί» έχουν σπουδάσει, όλοι έχουν «συνεταιριστεί» με κάποια πανεπιστήμια του εξωτερικού και ποιος ξέρει με τι λεφτά. Έρχονται με αυτή την απαιτητική τεχνογνωσία και διαχειρίζονται τη κρίση, την ίδια ώρα που εμφανίζεται μια τερατώδης διαπλοκή παραγόντων κεφαλαίου -κρυμμένων και φανερών- που παίζουν τον ρόλο του θεού στις χρηματαγορές.

Και όμως πίσω από αυτούς κρύβονται και άλλοι πιο σιωπηλοί και μπορεί να αγγίζουν και τα δικά μας χρηματιστήρια όπως όλα δείχνουν. Αυτό είναι το τοπίο μας ενώ την ίδια ώρα έχουμε και το τοπίο της δικής μας μικροαπατεωνιάς, της δικής μας καθημερινότητας.

Στην πραγματικότητα όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι θα εμβαθύνουμε και θα διευρύνουμε τα όρια της τραγωδίας. Πιθανό είναι ότι είμαστε μια χώρα ορόσημο -πολύ περισσότερο από την Lehman Brothers- άσχετα από το αν χρεοκοπήσουμε ή όχι, γιατί θα υποφέρουμε και θα υποστούμε δύσκολες διαδικασίες, αποκαλύψεις, μετασχηματισμούς, ατιμωρησίες, τιμωρίες, σε ένα κυκεώνα. Μια λεγεώνα κρίσης, ένας Αρμαγεδδών κρίσης φαίνεται να κινητοποιείται, ο οποίος μπορεί να διαβεί και να «θερίσει με χιλιάδες άρματα δρεπανιφόρα». Ενώ εμείς θα έχουμε υποστεί νάρκωση ή την αναλγησία και το απλανές βλέμμα κάτω από την επίδραση ισχυρών επικοινωνιακών παυσίπων ή άλλων ή να είμαστε -αυτό δεν ξέρω αν ήταν όρος του Λαζόπουλου ή τον άκουσε αλλά πολύ προσφυώς τον ανέφερε- «οργισμένα αγάλματα» αλλά πάντως σε κατάσταση αγάλματος ή ακόμη και αμηχανίας από το σάστισμα της σύγχυσης, του τόσο μεγάλου μετώπου πεδίου κρίσης, των διαστάσεων κρίσης και των παικτών κρίσης,

διαφθοράς και τραγωδίας.

Συμπέρασμα

Είναι εξαιρετικά δύσκολο το να συνδυάσει κανείς την ευφυΐα της πλάγιας σκέψης, -είναι όρος από το management- την ικανότητα να σκέφτεται κάποιος ολιστικά, διορατικά με πραγματισμό και την ίδια ώρα να διατηρεί τις ηθικές του αρχές και οράματα. Όμως αυτό το παράξενο κοκτέιλ χρειάζεται η χώρα μας, ώστε να μην κάνει ηρωικές απέλπιδες προσπάθειες τύπου Ριέντζί, οι οποίες θα καταλήξουν σε τραγωδία.

Γιάννης Ζήσης, συγγραφέας
Μέλος της γραμματείας της ΜΚΟ Σόλων
ioanzisis@solon.org.gr

Διαβάστε επίσης:

- Κριτική, αυτοκριτική και ελληνική κρίση**
- Ελλάδα, ένα πλεόνασμα και τέσσερα ελλείμματα**
- Επιείκεια και θεσμική συνοχή – Το στρατηγικό έλλειμμα της Ελλάδας**
- Αυτοκαταστροφική κουλτούρα και Ελλάδα**
- Ηνωμένες Πολιτείες Βαλκανίων – Εγγύς Ανατολή και 1821**
- Η νεωτερική Ελλάδα και οι τραγωδίες της**
- Στρέβλωση αγοράς: το ελληνικό και το γερμανικό παράδειγμα**
- Ελληνικός οδικός χάρτης εξόδου από την κρίση**

Φωτό:Wikimedia

3 Δεκεμβρίου 2010